

Překvapení v třetím rozměru

Je desetkrát pevnější než ocel a má jen pět procent její hustoty. Starý známý, ale prostorově uspořádaný grafen.

VĚDA
str. 11

Sporné kuře v šunce

Zápis Pražské šunky mezi tradiční speciality blokují hlavně Slovinci. Ti ji vyrábějí z drůbežního masa.

BYZNYS
str. 7

📈 CZK/EUR • 27,020/0,000 Kč 📉 CZK/USD • 25,347/-0,047 Kč 📈 PX • 930,42/+0,16% 📈 EURO STOXX 50 • 3324,34/+1,15% 📉 ZLATO • 1190,35\$/-1,22%

KOMENTÁŘ: EET JAKO VOLEBNÍ KLADIVO / str. 14

Krátce

Mzdy letos porostou zhruba o 3,5 procenta

Kolektivní vyjednávání o mzdách ukazují, že výplaty zaměstnanců firem s odborářskou podporou letos povyroستou o 3,5 procenta. Odborům nahrává vysychající trh práce, jejichž pětiprocentní ambice je ale zatím nenaplněna. **str. 6**

Moody's zaplatí úřadům miliony

Společnost Moody's Corporation vyplatí americkým úřadům téměř 864 milionů dolarů za urovnání obvinění, že její ratingová agentura před globální finanční krizí nereálně ohodnotovala hypoteční cenné papíry rizikovější povahy. **str. 9**

Srbský nacionalistický vlak pobouřil Kosovo

Napětí mezi Bělehradem a Prištinou zvýšil srbský pokus navázat po 18 letech železniční spojení se severem Kosova. Priština však krok vnímá jako provokaci a demonstraci srbské vlády nad regionem. **str. 10**

Amazon v Česku bojuje s byrokracií

„Celkem jsme v Česku dosud investovali do infrastruktury, technologií a lidí přes 140 milionů eur. Administrativní průtahy nás ale přiměly podívat se po možnostech jinde.“

ŠÉF EVROPSKÉ DISTRIBUČNÍ SÍTĚ AMAZONU STEVEN HARMAN

TRHY & SVĚTOVÁ EKONOMIKA str. 8
ROZHOVOR str. 12–13

 twitter.com/e15news

DONALD J. TRUMP:

Kongresman John Lewis by měl trávit víc času prací pro svůj okrsek, který je v příšerném stavu, než aby si falešně stěžoval na volební výsledky! Řeči, řeči, řeči – žádný čin ani výsledek. Smutné!

Zápisník
Jany Havligerové

Za češtinu krásnější

Komunisté přišli s návrhem, aby v Česku platil jazykový zákon. Vhodné používání a stálou podporu češtiny na území státu, jak uvádějí v důvodové zprávě, považují za základní podmínku pro kvalitní život v zemi. Především jim jde o to, aby norma nařídila povinné překlady cizích slov, neb ve věkové skupině starších 50 let je téměř dvacet procent občanů, kteří vůbec nerozumějí ani základním výrazům cizích jazyků. Navrhujeme doplnění předlohy o zákaz používání „úředního“ jazyka, tedy řeči používané „ouřady“. To je sice čeština, ale nerozumí jí vůbec nikdo.

Poslanec František Petrtýl (ANO), který v dolní komoře parlamentu nahradil kolegyni Jermanovou, dnes středočeskou hejtmanku, se na první schůzi sněmovny, kterou absolvoval, nestačil divit. „Opravdu mě překvapuje množství času a energie vynaložené bez jakéhokoli výsledku. O užítku už ani nemluví,“ charakterizoval jednání. Pro přesnost, právě se opětovně probíral zákon o střetu zájmů vetovaný prezidentem a poslanci ANO se četnými příspěvky do diskuze a faktickými poznámkami snažili co nejvíc oddálit závěrečné hlasování.

Sociální demokraté definitivně vybrali nového lídra volební kampaně. Pomoci straně dosáhnout v nadcházejících parlamentních volbách co nejlepšího výsledku má odborník na dopravu, poslanec a starosta Náchoda Jan Birke. Jeho plán je jít do toho a samozřejmě vyhrát. Jak prostě.

Protagonisté dne

Jan BIRKE
VOLEBNÍ MANAŽER ČSSD

Úspěšný starosta z východních Čech dostal od své strany důvěru, aby jí našel recept na podzimní volební vítězství.

str. 3

Reed HASTINGS
ŘEDITEL NETFLIXU

Šéf americké internetové videopůjčovny Netflix má důvod k radosti: akcie jeho firmy dosáhly historického maxima.

str. 8

Marko DJURIĆ
ŠÉF ÚŘADU PRO KOSOVO

Jeho tvrzení, že cílem „propagandistické“ trati mezi Bělehradem a Kosovskou Mitrovicí je jen propojení částí země, je čistá licoměrnost.

str. 10

NETRADIČNÍ MISTROVSTVÍ

Foto: ČTK

V NEDĚLI ZAČALO začalo v Letohradu mistrovství republiky v motoskijöringu, tedy jízdě na lyžích tažených motocyklem. Šestidílný seriál v případě příznivého počasí skončí 12. února v Dobřanech v Orlických horách. V úvodním závodě vyhráli bratři Šrolerové z Klášterce.

Půjčovnu vlaků projedná tripartita

■ Ministerstvo dopravy hraje o svou představu liberalizace železnice, jeho materiál je pod palbou.

Jan Šindelář

Nápad ministerstva dopravy na zřízení takzvané státní půjčovny vlaků dnes čeká těžká zkouška. Materiál, který zároveň obsahuje plány na otvírání trhu dotované železnice, projedná pozdě odpoledne tripartita. „Další vývoj se bude odvíjet i od výsledku jednání tripartity,“ uvedl mluvčí MD Zdeněk Neusar.

Podle představ vedení ministerstva by stát za evropské dotace nakoupil vlaky do svého vlastnictví a následně by je pronajal na dlouhá léta dopravcům, kteří by provoz na vybraných tratích vyhráli v soutěži. Jenže tahle cesta se přes počáteční optimismus ministerských úředníků dnes jeví jako téměř neschůdná. Materiál měla projednat a schválit vláda už v listopadu, v mezirezortním řízení ale přišly

desítky připomínek, z nichž řada dosud není vypořádána.

Nejzávažnější přišly z Úřadu vlády. Podle dokumentu, který má deník E15 k dispozici, úřadu chybí řádné zdůvodnění, proč má na železnici dojít k tak zásadnímu zvratu. Úřad vlády ministerstvu vytýká i skutečnost, že ministerstvo míchá v jednom materiálu půjčovnu vlaků s liberalizací železnice nebo dostatečně nevážílo ekonomické dopady na České dráhy. Z některých námitek je dokonce cítit suchý anglický humor. Úřad vlády například připomíná, že organizační složka státu může pronajmout vozidla jen v případě, že jde o nepotřebný majetek. „Má MD za správné, že stát na jedné straně pořídí nová

vozidla a vzápětí bez jakéhokoli vlastního využití je prohlásí za dočasně nepotřebný majetek?“ ptá se úřad vlády.

Jeho připomínky jsou v podstatě shodné s připomínkami koaliční sociální demokracie. Na tripartitě budou ale hlasitými odpůrci ministerstva dopravy především odbory a také České dráhy, které mají silné postavení ve Svazu dopravy. „My jsme z principu proti zřízení vlakové půjčovny, protože tím dojde k poškození našich obchodních zájmů a k oslabení naší pozice na trhu,“ uvedl předseda představenstva drah Pavel Krtek. Ministerstvo dopravy naopak tvrdí, že nákup vlaků státem je jedinou možností, jak lze stihnout vyčerpat peníze z evropských fondů.

Tendr na jižní Moravě

Zatímco ministerstvo dopravy musí cestou ke státní půjčovně vlaků překonat ještě spoustu překážek, Jihomoravský kraj soutěž na nákup elektrických vlaků vypsal už v polovině prosince. Hodlá nakoupit až 31 vlaků za více než pět miliard, zároveň poptává i třicetiletou údržbu. Jiné kraje ale chtějí nechat nákup vlaků a jejich vlastnictví na dopravcích. Oba modely závisí na přidělených evropských dotacích, o kterých ještě není jasno.

Od hokejky a čínských investic do čela kampaně ČSSD

■ Zajistit vítězství v podzimních volbách má socialistům Jan Birke. Ostřílený politik věří, že náskok ANO stáhne.

Pavel Otto

Je to nečekaný krok, při bližším pohledu se však jeví logicky. Místo státního tajemníka pro evropské záležitosti Tomáše Prouzy se stal volebním manažerem ČSSD pro podzimní volby do Poslanecké sněmovny populární starosta Náchoda se zkušenostmi z byznysu Jan Birke. Bývalý hokejista a spolupracovník exministra obrany Jaroslava Tvrdíka má v partii mnohem silnější pozici než Prouza. Platí za schopného politika na celostátní i regionální úrovni.

Foto: Ctik

OPTIMISMUS JE DŮLEŽITÝ.
Jan Birke věří v úspěch.

„Má zkušenosti z organizace dřívějších kampaní ČSSD. Je to úspěšný starosta okresního města a je velmi výrazně viditelný jako poslanec. Má potřebný drive i znalost prostředí v sociální demokracii,“ vypočítal

Birkeho přednosti šéf strany, premiér Bohuslav Sobotka.

Birke má za sebou pestrou minulost. V letech 1988 až 1990 hrál profesionálně hokej za Spartak Nové Město nad Metují. Pak byl mimo jiné i manažerem americko-čínské společnosti zajišťující dodávky strategických surovin do Číny. Svými kontakty později pomohl Tvrdíkovi, který mu to nezapomněl. Jako předseda dozorčí rady Smíšené česko-čínské komory vzájemné spolupráce inkasoval Birke jen za předloňský rok 960 tisíc korun. Zdůrazňuje přitom, že nemá žádný důvod vystavovat ČSSD čínskému vlivu.

Birke má blízko i k dalším bývalým představitelům strany – letech 2005 až 2006 byl ředitelem kabinetu předsedy vlády Jiřího Paroubka, předtím u něj pracoval na ministerstvu pro místní rozvoj.

Birke je na rozdíl od městského liberála Prouzy zastáncem tradiční sociálnědemokratické politiky. Právě své kmenové voliče chce Lidový dům přesvědčit, že hnutí ANO je všechno možné, jen ne levicová strana. Birke věří, že náskok, který formaci Andreje Babiše slibují průzkumy veřejného mínění, stáhne „Jsem vítězný typ. Udělám všechno pro to, abych úspěšně jako starosta, přenesl na celou Českou republiku,“ prohlásil.

Před čtyřmi lety zastával funkci volebního manažera ČSSD v parlamentních volbách současný ministr vnitra a první místopředseda strany Milan Chovanec. V loňských krajských a senátních volbách, v nichž strana neuspěla, se funkce ujal europoslanec Miroslav Poche.

Krátce

Prezidentská petice bude i s čísly průkazů

Podporovatelé nezávislých kandidátů na prezidenta zřejmě budou muset na nominační petici připsat ke jménu číslo občanského průkazu nebo cestovního pasu. Nadále jich bude muset být nejméně 50 tisíc. Změnu přináší volební novela, kterou schválila sněmovna.

ČNB rekordně intervenuje

Česká národní banka je již od počátku roku nucena podnikat masivní intervence. Takzvané stahovací operace od začátku roku vzrostly o necelých 520 miliard korun, zde je však zahrnut také povinný rezoluční fond, zavedený Evropskou unií. Bez něj je podle ekonomů jednalo o intervence přibližně za 240 - 270 miliard korun. /čtk/

NÁZORY str. 14 Více E15.cz

Pacientů na lůžkách v nemocnicích postupně ubývá

■ Nemocnicím se od roku 1992 výrazně snížila práce spojená s hospitalizací pacientů. Rok, kdy byly zrušeny poplatky za pobyt v nemocnici, byl výjimkou z dlouhodobého trendu.

Adéla Čabanová

V roce 2014, kdy nemocnice přestaly za pobyt vybírat regulační poplatky, bylo nejvíce případů hospitalizace od roku 2005. Nemocnice zaznamenaly celkem 2 286 535 případů, což je o 42,4 tisíce víc než v roce 2013. Tedy o dvě procenta. V roce 2015 ale zase počet případů v nemocnicích klesl. Vyplyvá to z aktuálně zveřejněných dat Ústavu

zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS).

Jestli přímo souvisí zrušení poplatků s nárůstem počtu případů, statistici nezkoušeli. „Tuto skutečnost jsme neanalyzovali,“ uvedl Jiří Tráva z ÚZIS.

Podle zdravotnického analytika a poradce Pavla Vepřeka ze sdružení Občan pacientů přibýlo po zrušení poplatků hlavně tam, kde může mít pobyt nejen zdravotní, ale i sociální důvody. „Zrušení poplatků se promítlo zejména v oblasti lůžek dlouhodobě nemocných a interních oddělení nižšího typu, ale ty tvoří jen malý podíl na celku,“ říká Vepřek.

Z dlouhodobého pohledu se počet případů, které se řeší na lůžku v nemocnici, snižuje a výrazně se zkracuje také průměrná doba, po kterou pacienti v nemocnici leží. Z hlediska počtu

ošetřovacích dní tak měly české nemocnice v roce 2015 víc než o třicet procent méně práce než v roce 1992. Důvody jsou nejen medicínské, ale důležité je i motivace ekonomická. „Úhradové vyhlášky motivují nemocnice spíše k omezování péče než ke zvyšování produkce. Pro letošek například stačí nemocnici 96 procent loňské produkce k tomu, aby získala o 9,2 procenta vyšší paušální platbu,“ připomíná Vepřek. „Obdobně to bylo i v minulých letech. Proto se počet hospitalizací zřejmě zase vrátil k předchozím hodnotám,“ dodává.

Nejvíce hospitalizací od roku 1992 zaznamenala statistika v letech 2004 a 2005, a to jak v absolutních číslech, tak v počtu případů na tisíc obyvatel. Pak několik let počty spíše klesaly až do roku 2011. V letech 2012 a 2013 bylo v nemocnicích opět více případů.

Změny DPH i EET poslanci zamítli

Poslanci schválili vládní daňový balík, který zvyšuje daňové slevy na druhé, třetí a další dítě. Zároveň odmítli návrhy pravicové opozice na snížení daně z přidané hodnoty a zrušení solidární přírážky u daně z příjmu. Neprošly ani návrhy na zrušení nebo úpravu elektronické evidence tržeb (EET).

Nový daňový balíček přináší pro živnostníky řadu změn. OSVČ se vrací možnost užít výdajové paušály v případě, že se rozhodnou využít daňového zvýhodnění na děti či slevy na manželku nebo manžela. Dále se také zvyšuje sleva na druhé dítě o 2400, na třetí a další dítě

o 3600 korun ročně. Na druhé straně se však živnostníkům oseká strop na výdajové paušály o 50 procent.

Neprošly návrhy pravice o zrušení EET. Neuspěli ani lidovci se zavedením výjimky z EET pro podnikatele s ročními příjmy do 414 tisíc korun, podnikatele, kteří mají podnikání jako vedlejší činnost a měsíčně nevykážou zisk vyšší než 5401 korun a prodejce na farmářských trzích. Ministr financí Andrej Babiš (ANO) neprosadil výjimku z EET pro podnikatele platící paušální daň ani svůj návrh, aby pod evidenci tržeb nespádaly některé nákupy v e-shopech. /al, čtk/ **NÁZORY str. 14**

Živnostníkům se sníží strop na výdajové paušály

o 50 %.

Dokončení modernizace čistírny se opět posouvá

■ Spory s majitelem sousedního Císařského mlýna posouvají spuštění čistírny odpadních vod minimálně o další čtyři měsíce.

Modernizace čistírny odpadních vod na Císařském ostrově v Praze, která začala na konci roku 2015, nabírá další zpoždění. Radní Jana Plamínková (STAN/Trojkoalice) potvrdila, že nová vodní linka nebude stát dříve než v dubnu roku 2018. Do zkušebního provozu přitom měla být uvedena letos v prosinci. Praha požádá o prodloužení povolení.

Čistírnu musí metro-pole zmodernizovat kvůli přísnějším ekologickým podmínkám a předpisům EU. Roky plánovanou přestavbu provázejí průtahy. Městu přitom kvůli nedostatečně vyčištěné vodě hrozí milionové pokuty. Praha měla původně začít plnit ekologické limity pro obsah dusíkatých látek v odpadních vodách už od roku 2011. Vyjednala si ale výjimku.

Aktuální zpoždění podle radní způsobily spory s majitelem historického Císařského mlýna, který byl před lety přeměněn na luxusní rezidenci. „Žádá po nás kompenzace v řádu desítek milionů korun za to, že mu nová vodní linka

zhorší poměry při povodni,“ uvedla Plamínková. „Musíme požádat o prodloužení povolení o nakládání s vodami,“ doplnila.

V současnosti budovaná vodní linka vyjde na 5,8 miliardy korun. Jde o první fázi modernizace čistírny, která by v konečném součtu měla stát přes deset miliard korun. Letos se podle radní postaví 2,9 miliardy korun. Jde o největší letošní investici města. „Během zimy bude stavební část hotova a pak začne instalace technologií,“ uvedla Plamínková.

ÚČOV na Císařském ostrově slouží od roku 1966. V osmdesátých a devadesátých letech byla rekonstruována, čímž se navýšila její nedostatečná kapacita. /čtk/

Krátce

Průmyslový areál se změní v obytnou čtvrť

Bývalý průmyslový areál v Malešicích by se mohl proměnit v obytnou čtvrť.

Investor Polygrafická Development tam plánuje postavit dvanáct domů s více než 900 byty. Projekt počítá s využitím 70 tisíc metrů čtverečních. S přípravou pozemků pro stavbu by se mohlo začít už letos, jako termín dokončení oznámení záměr uvádí rok 2020.

Zemědělské muzeum opraví do konce roku

Hlavní část rekonstrukce pražské pobočky Národního zemědělského muzea na Letné by měla být hotova už letos. Vybourají se některé zdi, kde jsou nyní kanceláře, vzniknou tak nové expoziční prostory. Celá rekonstrukce by měla stát 70 milionů korun. Dělníci a pracovníci

muzea obnovují budovu a sbírky za provozu.

Ptačí chřipka se už objevila i v metropoli

Veterináři potvrdili přítomnost viru ptačí chřipky H5N8 u volně žijící labutě nalezené u Pražské tržnice v Praze 7. Zatím však mimořádná opatření nechystají.

DPP se odvolal kvůli reklamě na tramvajích

Pražský dopravní podnik se odvolal proti předběžnému opatření soudu, kterým mu nařídil umožnit firmě Rencar spravovat reklamu na tramvajích. Rovněž dokončuje odvolání proti druhému rozhodnutí týkajícímu se reklamy na autobusech MHD. Návrhy předběžných opatření podal Rencar, se kterým se DPP pře o platnost smlouvy na reklamu v MHD. /čtk/

263091/23

INZERCE

Pronajmeme prostory v objektu

Praha 10 - Malešice, Černokostelecká ul.

2. nadzemní podlaží, výtah
prostor má plochu 248 m²

8 kanceláří

samostatně uzamykatelný prostor

klimatizace

dobré dopravní spojení

možnost parkování před budovou

ostraha objektu 24/7

možnost stravování v podnikové kantýně

V případě zájmu volejte: 225 283 111

ŘEŠENÍ. Vynucovat dodržování nového etického kodexu nelze. Stačilo by však v energetickém zákoně uložit dodavatelům povinnost uvádět na vyúčtování všechny informace potřebné pro ukončení smluv.

Regulátor: Faktura má uvádět, kdy lze ukončit odběr plynu či elektřiny

■ Energetický regulační úřad vydal nový, avšak nezávazný etický kodex obchodníků s energiemi. Reagoval tak na stížnosti domácností, že jim dodavatelé nedávají informace o platnosti a možnosti ukončení smluv.

Jan Stuchlík

Energetický zákon obchodníkům s energiemi sice nařizuje, aby zákazníkům sdělovali údaje o možnostech ukončit stávající smlouvu, ale řada dodavatelů přístup k těmto informacím ztěžuje. ERÚ proto od nového roku vydal upravené znění etického kodexu obchodníka s energiemi.

Dodavatelé podle něj mají na fakturách za elektřinu a plyn uvádět datum ukončení smlouvy na dobu určitou, datum automatického prodloužení termínované smlouvy či nejbližší možný začátek výpočtových lhůt u smluv na dobu neurčitou. Regulátor uvedl, že se inspiroval například v Německu a Velké Británii.

Úřad vyzval obchodníky, aby se k novele kodexu přihlásili. „Dají tak dobrovolně najevo svou vůli chovat se

k zákazníkům slušněji, než jim nakazuje samotný zákon,“ míní předsedkyně úřadu Alena Vitásková. Předchozí kodex podepsalo přes padesát obchodníků.

Příkladem sporného chování může být společnost Innogy. Nová smlouva u ní začíná vždy až den po skončení předchozí, čímž se posouvá den pro přechod k jinému dodavateli. Innogy podle svého mluvčího Martina Chalupského postupuje podle občanského zákoníku. Klient ale po pár prodlouženích snadno ztratí povědomí o datu ukončení smlouvy.

Etický kodex je přitom nezávazný a někteří jeho signatáři ho v minulosti porušovali. ERÚ však nemá páky, jak dodržování vynutit. „Možným řešením je uložení povinnosti dodavatelům přímo v energetickém zákoně, aby na vyúčtování uváděli všechny informace potřebné pro ukončení smlouvy,“ říká Lukáš Zelený, vedoucí právního oddělení spotřebitelské organizace dTest. K tomuto řešení se přiklánějí také oslovení obchodníci.

„Pak to bude závazné pro všechny dodavatele bez ohledu na to, zda se ke kodexu přihlásí,“ uvedla mluvčí společnosti MND Dana Dvořáková.

Obchodníci změnu neodmítají, ale stěžují si, že ERÚ novelu sepsal bez jejich vědomí. Úřad se hájí, že v srpnu k návrhu vypsál konzultační proces. Konečné znění připravil na základě připomínek

Předchozí kodex podepsalo přes **50** obchodníků. Byl rovněž nazávazný a někteří ho porušovali.

a zkušeností získaných ze stížností spotřebitelů.

Potíž je v tom, že v konzultovaném návrhu nebyla povinnost uvádět údaje o smlouvě na vyúčtování.

„Nový text je sice v zásadě lepší, ale neřeší všechny reálné takzvané klacky pod nohy při změně dodavatele,“ hodnotí snahu ERÚ šéf Asociace nezávislých obchodníků s energiemi Jiří Gavor. I proto hodlá Asociace vydat vlastní pravidla, která by nutila nejdříve členy a později i ostatní obchodníky, kteří se k nim přihlásí, aby změnu dodavatele nekomplikovali. Žádoucí změnou by podle Gavora bylo třeba to, aby všichni dodavatelé při změně dodavatele povinně akceptovali elektronickou komunikaci.

Trať Plzeň–Stod vyprojektuje Sudop

Za 22 milionů korun vypracuje projekt nové železniční trati mezi Plzní a Stodem společnost Sudop Praha. Zvítězila v tendru Správy železniční dopravní cesty.

Uvedený úsek je první stavbou připravované modernizace mezistátního železničního koridoru z Plzně do Německa přes Domažlice. Vznikne nová trať, kterou bude využívat rychlá dálková doprava, kdežto pro regionální osobní spoje a nákladní vlaky bude nadále sloužit současná modernizovaná trať.

„Samostatné vedení nové trasy umožní zrychlení dálkové dopravy a významně tak přispěje ke zkrácení jízdních dob jak v úseku

mezi Plzní a Domažlicemi, tak v úseku dál ke státní hranici s Německem,“ uvedla mluvčí SŽDC Kateřina Šubová.

Právě tento úsek má být po celkové rekonstrukci na české straně nejrychlejší. Vlaky by jím mohly projíždět až dvousetkilometrovou rychlostí, zatímco pro zbylou část trasy do Německa se počítá s nejvyšší rychlostí 110 kilometrů v hodině a 140 pro soupravy s naklápací skříní typickou pro pendolina.

Vlastní modernizace nyní neelektrifikované jednokolejné trati, která na německé straně pokračuje do Mnichova, má začít v roce 2020 a trvat více než pět let. /čtk/

264779/10

INZERCE

Nové byty v nabídce

NEJLEPŠÍ POMĚR KVALITY A CENY

EKOSPOL®

Lidr bytové výstavby v ČR

www.ekospol.cz

Koupit bytu
podpoříte ohrožené
druhy zvířat

Růst mezd o pět procent zůstává reálný, míní odboráři

■ Dosavadní skóre kolektivního vyjednávání počítá s růstem mezd o zhruba 3,5 procenta. Většina smluv ale ještě čeká na podpis.

Jaroslav Bukovský

Právě vrcholí každoroční bitva mezi zaměstnavateli a odbory o růst mezd. Prozatímní výsledky kolektivních vyjednávání hovoří o tom, že na výplatnicích zaměstnanců firem s odborářskou podporou přibudou letos 3,5 procenta. Svědčí o tom průzkum České národní banky mezi podniky, ve kterých už mzdová vyjednávání skončila. Odborovým předákům sice hraje do karet

vsychající trh práce, ale dosáhnout vytčeného cíle v podobě pětiprocentního růstu platů se jim zatím nedaří.

„Dohodnutá je více než pětina smluv. Pozitivním signálem je, že je to většinou v nejvýznamnějších společnostech ze stavebnictví,“ uvádí místopředseda odborového svazu Stavba Pavel Zítka. Na výplatnicích stavařů podle něho prozatím přibýly více než čtyři procenta. O něco níže míří průmysl. „Pětatřicet procent podepsaných smluv počítá s růstem mezd o tři a více

procent, ve více než desetině případů dostanou zaměstnanci přidáno o pět a více procent,“ uvádí za odborový svaz Kovo jeho šéf Jaroslav Souček. Ve zbytku firem

podle něho zůstanou mzdy na loňské úrovni nebo je odbory nemají šanci ovlivnit. „Kolektivní vyjednávání se intenzivně rozbíhá a nevidíme důvod, proč by náš záměr růstu mezd o pět až pět

a půl procenta nemohl být reálný,“ nevzdává se šéf Konfederace odborových svazů Josef Středula. Dosavadní skóre vyjednávání by podle odborníků pro ekonomiku

nemělo být problémem, v obdobné míře totiž letos vzroste produktivita práce.

„Mzdy za celou ekonomiku nicméně nejspíše porostou rychleji. Počítám s růstem průměrné mzdy o 4,5 procenta,“ říká hlavní ekonom Deloitte David Marek. Celkové číslo prý vytáhne vzhůru jedenáctiprocentní růst minimální mzdy i stále silící problém firem najít vhodné zaměstnance. Výplatnice mnohdy masivně rostou u profesí s nižší kvalifikací.

„Už loni jsme zvyšovali platy ve všech dělnických profesích o deset procent, o další úpravě mezd budeme jednat na jaře, a to podle ekonomického vývoje v zemi,“ říká například šéf domácího potravinářského gigantu Bidfood Bohumil Volf.

Na výplatnicích stavařů prozatím přibýly více než

4 %,

uveld odborový svaz Stavba.

Kazachstán ruší víza pro Čechy

Tuzemští turisté či obchodníci budou letos moci cestovat do Kazachstánu až na třicetidenní návštěvu bez víza. Středoasijská země jim tak chce ulehčit návštěvu světové výstavy EXPO 2017 v Astaně, která začíná 10. června. Deníku E15 to potvrdilo kazachstánské velvyslanectví v Praze.

Bezvízový styk platí už od 1. ledna. „Je to podepsáno do konce roku 2017 a určitě kvůli Expu,“ uvedl ke zrušení víz Azamat Kadyr z konzulárního oddělení kazachstánské ambasády.

České ministerstvo zahraničí upozornilo, že o změně by se aerolinie na ruzyňském letišti mohly dozvědět až se zpožděním, což by mohlo komplikovat odbavení. /sti/ Vice E15.cz

SVATEBNÍ VELETRH

Foto: čtk

V DUCHU JIHOČESKÉ VESELKY se nesl pátý ročník Svatebního veletrhu, který v sobotu popáté hostilo českobudějovické výstaviště. Hlavní téma svateb na statcích, farmách či ve stodolách rozvíjelo 93 vystavovatelů. Pozornost zhruba tři tisíc účastníků přilákaly módní přehlídky leckdy odvážných svatebních šatů z nových kolekcí.

Z energetiky

Alena Vitásková

Opět poslední instance

U dodavatele poslední instance (DPI), o kterém už tato rubrika informovala před několika měsíci, může zákazník zůstat nanejvýš šest měsíců. Pokud si do té doby nenajde dodavatele elektřiny nebo plynu, může se nevědomě dopustit neoprávněného odběru.

K tématu se vracíme proto, že ERÚ ví o 1259 odběratelích elektřiny a 570 odběratelích plynu evidovaných u dodavatelů poslední instance, kteří stále ještě nezměnili dodavatele, a tudíž jim teoreticky hrozí neoprávněný odběr.

Na začátku října byli převedeni pod DPI zákazníci společnosti Česká energie, která nedokázala zajistit dodávky elektřiny a plynu. V polovině října byla pod DPI převedena některá odběrná místa zákazníků společnosti ST Energy a následovali zákazníci

společnosti Eco Power Energy. Šestiměsíční lhůta pro změnu dodavatele končí některým zákazníkům už v dubnu 2017. Lze předpokládat, že obchodníci zajišťující službu DPI kontaktují zákazníky s návrhem na uzavření „běžné“ smlouvy, a neoprávněný odběr tedy dočasným zákazníkům nehrozí. Již nyní by bylo vhodné začít hledat nového dodavatele, aby měli na změnu dost času. Pasivní chování odběratele totiž vede k vyšším cenám služeb dodávky, než jaké by si dokázal zajistit aktivním výběrem dodavatele, ale také k odpojení kvůli neoprávněnému odběru.

Volba dodavatele by se neměla podřizovat jen nejnižší ceně, ale také dalším podmínkám dodávky, referencím a například také přihlášením se k etickému kodexu obchodníka. Seznam signatářů lze najít na webu ERÚ. Tam jsou také kalkulačky, pomocí kterých je možné porovnat nabídky dodavatelů energií. Nabídky dodavatelů plynu lze také porovnávat s indikativní cenou, kterou ERÚ vydává čtvrtletně.

Autorka je předsedkyní ERÚ

Evropské ochraně Pražské šunky brání Slováci a Slovinci

■ Spory o zapsání Pražské šunky na seznam zaručených tradičních specialit v Evropské unii trvají již šest let.

Dušan Kůtner

Ačkoliv se Pražská šunka vyrábí od druhé poloviny devatenáctého století a patří ke známým vývozním artiklům, tuzemským producentům se stále nedaří dostat ji na seznam zaručených tradičních specialit Evropské unie, na kterém je například mozzarella nebo belgická piva. Námitky Němců a Raků se podařilo vyřešit, zápis – o který se tuzemští výrobci

snáží od podzimu 2010 – ale stále blokuje protesty Slováků a Slovinců.

Obě členské země EU své námitky zakládají na tom, že název Pražská šunka je známý a hospodářsky významný pro podobné zemědělské produkty nebo potraviny. „V obou státech se podle jejich vyjádření Pražská šunka vyrábí v nižším jakostním

standardu, nežli tomu je v případě receptur a výrobních postupů navrhovaných k zápisu do rejstříku EU,“ říká Jan Katina, šéf svazu zpracovatelů masa, který žádost podal.

V případě Slovenska dokonce argumentují výrobou Pražské šunky z drůbežního masa. „Srbové nás žádají o schválení tříletého přechodného období, během kterého by se tamní

výrobci buď přizpůsobili zapsanému standardu, anebo by své produkty přejmenovali. Bohužel, v případě Slovenska je to zatím úplné odmítní zápisu Pražské šunky,“ dodává. Evropská komise by měla o námitkách rozhodnout v prvním čtvrtletí. Výsledek je ovšem podle svazu nejistý.

Název Pražská šunka, který pochází ze šedesátých let devatenáctého století, byl spojen se jménem Antonína Chmela a jeho uzenářstvím na Zvonářce. Od konce zmíněného století bývala významným vývozním artiklem. Za předchozího režimu ale úroveň klesla a název nesly i výrobky, které s tím původním měly málo společného. Obnovení tradice a sjednocení receptury je hlavním cílem žádosti.

Od Českého piva až po Český modrý mák

Česko se po vstupu do Evropské unie dočkalo zápisu 33 produktů na seznam některého ze tří chráněných označení Evropské unie. Patří k nim například České pivo, Žatecký chmel, Třeboňský kapr, Olomoucké tvarůžky nebo Karlovarské oplatky. Zatím poslední žádostí je snaha zapsat na seznam Chráněných zeměpisných označení Český modrý mák.

Krátce

Státní Lesy ČR završily třímiliardový tendr

Podpisem posledních tří smluv uzavřel státní podnik Lesy ČR třímiliardový lesnický tendr 2017+. Ze 48 jednotek bylo podepsáno 45. Na třech vítězná firma Petra odmítla smlouvu podepsat a soutěže se opakují. Nejvíce smluv ze třinácti firem podepsaly Petra, Uniles a Progles.

Mlékárna Madeta investuje 300 milionů

Jihočeská společnost Madeta, největší zpracovatel mléka v zemi, letos investuje kolem tří set milionů korun. Do konce roku chce na Tábořsku přestěhovat závod z Řípců do Plané nad Lužnicí, kde hodlá postavit další sýrárnu. Madeta, jež zaměstnává 1500 lidí, dosáhla v roce 2015 obrátu 5,5 miliardy korun. /čtk/

264506/12

INZERCE

ZAVRŠENÍ TRILOGIE SILO NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ POSTAPOKALYPTICKÉ SÉRIE 21. STOLETÍ

Kulturní román *Silo* čtenářům představil fascinující a propracovaný postapokalyptický svět podzemních základen. *Turnus* vylíčil, co stálo u zrodu tohoto světa. A v *Prachu*, závěrečném dílu bestsellerové trilogie, se tento svět dobere svého konce.

Život v silách už nebude mít dlouhého trvání: operace Padesát Světového řádu spěje k vyvrcholení, to však bude jiné, než mohl kdokoli očekávat. Osudy hrdinů ze *Sil* 1, 17 a 18 se protnou, aby přinesly poslední velký příběh a odpovědi na otázky, které se vinuly celou sérií. *Prach* vypráví o nezlomné touze přežít navzdory osudu i okolnostem. Vypráví o zlobě, zkáze, naději a vykoupení. A hlavně o lidech a jejich existenci ve světě, který je až nebezpečně povědomý – ve světě, jehož zkázu (jsme) si přivodili sami...

Žádejte ve svém knihkupectví

Amazon staví obří robotizovaný sklad

■ V Polsku vznikne distribuční centrum prospikované nejmmodernějšími technologiemi. Investice bude v přepočtu dvě a půl miliardy korun.

Daniel Novák

Největší světový e-shop Amazon postaví u polského Štětína jedno ze svých nejmmodernějších distribučních center v Evropě. Proti skladu v Dobrovízi u Prahy se bude lišit využíváním robotů – neznamená to však, že by bylo bez lidí.

„Pokud se podíváte na naše největší robotizované centrum v USA, tak uvidíte, že v něm současně pracuje stejně či dokonce větší množství zaměstnanců jako jinde. Co však roboti mohou zajistit, je minimalizace množství kroků nutných pro vyskladňování,“ řekl deníku E15 šéf evropské logistické sítě Amazonu Steven Harman.

Specialisté na logistiku od robotů čekají změnu skladby pracovníků ve skladech. „Sami jsme byli před pětadvaceti lety svědky automatizace kancelářské prá-

ce pomocí počítačů, přičemž krizi na pracovním trhu to nevyvolalo, jen změnu struktury. Vymizely například písáčky na psacím stroji a objevily se nové profese v IT i administrativě,“ uvedl konzultant Tomáš Moravec z poradenské společnosti Cushman & Wakefield.

Distribuční centrum v Dobrovízi je skladem sedmé generace. Je to poslední typ nerobotizovaného skladu. Když přede dvěma roky odstartovalo provoz, modernější v Evropě nebylo. Nové sklady mají díky novým skladovacím systémům umožnit například usklad-

nit více položek pod jednou střešou.

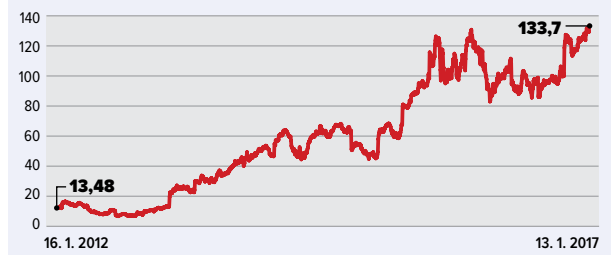
Stejně jako u Prahy, nový sklad Amazonu ve Štětíně postaví developer Panattoni. Investice bude 95 milionů eur, uvedl odborný web Europe Real Estate.

Amazon staví distribuční centra napříč Evropou. Kromě Polska posiluje například ve Velké Británii, v Německu, ve Francii nebo ve Španělsku. V Evropě e-shop provozuje celkem jedenatřicet distribučních skladů. Podle potřeby dodávají zboží nejen do svého okolí, ale napříč kontinentem.

ROBOTY V AKCI. Limitovaný počet automatizovaných pomocníků zaměstnávají i další sklady Amazonu.

Vývoj hodnoty akcií společnosti Netflix (v USD)

Pramen: euoinvestor.com

Akcie Netflixu jsou na historickém maximu

Jan Vávra

Provozovateli on-line videopůjčovny Netflix se daří, jeho akcie vystoupaly na rekordní hodnotu přesahující 133 dolarů. Stojí za tím optimistická očekávání analytiků, které pozitivně překvapil vývoj počtu předplatitelů Netflixu v posledním kvartále roku 2016.

Cena akcií vylétla nahoru poté, co Bryan Kraft z Deutsche Bank změnil investiční doporučení u cenných papírů Netflixu z „prodat“ na „držet“. Vedou ho k tomu indicie o nárůstu počtu předplatitelů služby mimo Spojené státy.

Sama firma očekávala v daném čtvrtletí jejich ná-

růst o 3,35 milionu, podle Krafta ale bude skutečný údaj dokonce o milion vyšší. Přesto analytik dodává, že akcie Netflixu jsou nadhodnocené, připomíná server Variety. Nárůst v počtu předplatitelů by se měl promítnout do výsledků firmy za poslední čtvrtletí roku 2016, které společnost oznámí v tomto týdnu.

Další analytici předpovídají, že během letošního roku přesáhne počet předplatitelů služby hranici sto milionů. V současnosti jich je přes 86 milionů. Takový vývoj očekává například společnost William Blair s tím, že poprvé od vzniku americké firmy většinu jejich klientů budou tvořit uživatelé mimo USA.

Více E15.cz

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 13. 1. 2017

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	18,998
Čína	1	3,674
Dánsko	1	3,634
EMU	1	27,020
Chorvatsko	1	3,590
Japonsko	100	22,165
Kanada	1	19,291
Maďarsko	100	8,786
Norsko	1	2,983
Polsko	1	6,179
Rusko	100	42,697
Švédsko	1	2,848
Švýcarsko	1	25,187
Turecko	1	6,691
USA	1	25,347
Velká Británie	1	30,866

Akcie na pražské burze

13. 1. 2017

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	64,00	0,31%
ČEZ	428,00	-0,30%
Erste Bank	781,00	0,77%
Fortuna	88,10	-1,01%
Kofola	380,00	0,05%
KB	887,00	0,23%
Moneta	80,70	-0,19%
O2 CR	270,00	0,00%
Pegas	782,10	1,28%
Philip Mor. ČR	13 169,00	0,00%
TMR	655,00	0,00%
Unipetrol	181,25	-0,93%
VIG	605,00	0,53%
Celkový objem (v tisících korun)	292 330	

Krátce

Yahoo Japan zvažuje třídní víkend

Internetová společnost Yahoo Japan zvažuje, že by do roku 2020 zavedla třídní víkend. Chce tak bojovat proti přepracovanosti a zaměstnance motivovat, aby podávali co nejlepší výkon. Firmě by tím zároveň vzrostla produktivita.

Více E15.cz

Boeing získal velký kontrakt

Americký výrobce letadel Boeing má zkraye nového roku důvod k radosti. Jeho model 737 Max 8 zvítězil v soutěži na dodání letadel pro indického dopravce SpiceJet. Nová objednávka čítá celkem sto strojů.

Více E15.cz

Takata se z potíží vyplatí miliardou dolarů

Japonská společnost Takata se v USA přiznala, že tajila problémy s nafukovací airbagů spojované s nejméně 16 úmrtími. Firma za ukončení trestního stíhání zaplatí miliardou dolarů. Nafukovače airbagů firmy mohou explodovat a vymrštit do vozu části kovu. /čtk/

Více E15.cz

Moody's zaplatí miliony

Agentura se před krizí nedržela vlastních pravidel pro poskytování ratingových známek.

Společnost Moody's Corporation vyplatí americkým úřadům téměř 864 milionů dolarů za urovnání obvinění, že její ratingová agentura před globální finanční krizí nereálně ohodnocovala hypoteční cenné papíry rizikovější povahy. V pátek to potvrdilo tamní ministerstvo spravedlnosti.

Ratingová agentura Moody's Investors Service dosáhla dohody s ministerstvem, 21 americkými státy

a federálním distriktem. Uzavřela tak obvinění, že přispěla k nejhorší finanční krizi od dvacátých let minulého století, kdy Ameriku zasáhla Velká hospodářská krize.

„Moody's se v době před velkou recesí nedržela svých vlastních pravidel pro poskytování ratingových známek a nenašla slib transparentnosti,“ uvedl Bill Baer z ministerstva spravedlnosti. Moody's v rámci dohody o urovnání souhlasila

s řadou reforem, které mají zajistit objektivitu ratingů, například oddělení analytických aktivit od obchodních záležitostí.

Ratingy agentury ovlivňovali klienti a vydavatelé cenných papírů.

„Ratingové známky agentury Moody's byly přímo ovlivňovány požadavky vlivných klientů z oblasti investičního bankovníctví, kteří vydávali cenné papíry a platili společnosti Moody's za jejich ohodnocení,“ upozornil generální prokurátor státu Connecticut George Jepsen. /čtk/

Foto: Sea Bubble

MOŘSKÁ BUBLINA. Plavidlo se zvláštní konstrukcí má ulevit ulicím a přenést část dopravy na vodní hladinu.

V Paříži vyjedou pokusná říční taxi

Paříž začne v únoru experimentovat na Seině s novým druhem dopravních prostředků na elektrický pohon s kabinou pro čtyři pasažéry, informoval deník Le Parisien. Stroj připomínající minikatamarán má sloužit hlavně jako taxi a měl by francouzské metropoli částečně ulevit od pravidelných dopravních zácp.

Plavidlo nazvané Sea Bubble (Mořská bublina) je opatřené dvojicí ližin a malými turbinami, které umožňují, aby se vlastní kabina vznášela těsně nad hladinou. Iniciátorem „bubliny“ je nadšený mořeplavec a konstruktér Alain Thébault, který se již proslavil takzvanou hydroptérou, konstrukčně připomínající plachetnicový katamarán. S tou před osmi lety překonal se svým

týmem rychlostní hranici 50 uzlů (zhruba 92 kilometrů za hodinu).

„Bubliny“ budou mít skromnější cíl – rychlost do 20 kilometrů za hodinu. Měly by ale umožnit pohodlnou převoznicou nebo vyhlídkovou přepravu po řece, což je nápad, který se líbí pařížské radnici a který by v případě úspěchu v metropoli na Seině mohl oslovit i další města. energii mají dodávat elektrické baterie dobíjené solárními panely, takže jde zároveň o ekologicky šetrné zařízení.

Podle Thébaulta se začátkem února uskuteční první praktické zkoušky s cílem prověřit stabilitu stroje. V červnu by pak pět až deset „bublin“ mělo být nasazeno do zkušebního provozu. /čtk/

Více E15.cz

AMERICKÁ KRÁSA

Foto: Reuters

DETROITSKÝ AUTOSALON přilákal světové automobilky a jejich koncepty a novinky pro další roky. Návštěvníkům se představil také vůz Acura NSX – jde o jediný ze superautomobilů čistě amerického designu, vývoje i výroby, který je momentálně na trhu k dispozici.

264742/32

INZERCE

NEJPRODÁVANĚJŠÍ MOTORISTICKÝ ČASOPIS

SVĚT MOTORU Slavíme 70 let

Svět motorů poprvé vyšel v lednu 1947

Omlazená Skoda Octavia Prozkoumali jsme každý detail

Jaká auta je nejlepší? Jak Starjet

Exkluzivní reportáž

Automobilová budoucnost v Las Vegas

Autosalon v Detroitu

PRÁVĚ V PRODEJI

NOVÁ ČTYŘROKÁ OCTAVIA

POD DROBNOHLEDEM

Srbský vlak pobouřil Kosovo

■ Rozepře kvůli dopravní lince naznačila, že normalizace vzájemných vztahů se ještě povleče.

Karolína Flaszová

Srbský pokus navázat po osmnácti letech železniční spojení se severem Kosova zvýšil napětí mezi Bělehradem a Prištinou. Srbsko tvrdí, že vlaková linka mezi Bělehradem a Kosovskou Mitrovicí ulehčí a zkrátí dopravu do oblasti, kde žije srbská menšina. Priština však krok vnímá jako provokaci a demonstraci srbské nadvlády nad regionem.

První „propagační“ vlak vyrazil z Bělehradu v sobotu.

Byl vyzdobený srbskými vlajkami, pravoslavnými ikonami z kosovských klášterů a v mnoha jazycích nesl nápisy Kosovo je Srbsko. „Je to jako mobilní výstava představující naše kulturní dědictví,“ uvedl šéf srbského vládního úřadu pro Kosovo Marko Djurić. Zdůraznil, že mezi městy běžně jezdí autobusy. „Nevidím důvod, proč by toto spojení mělo být odlišné, jeho cílem je lepší propojení různých částí naší země,“ poznamenal.

Tento výklad se nezmoulová Kosovu, které se od svého souseda osamostatnilo v roce 2008. Prezident Hashim Thaci napsal na Facebooku, že jeho země respektuje svobodu pohybu. „Ale vstup vlaku pokrytého srbskými nacionalistickými plakáty, které jsou v rozporu

s kosovskými zákony, je zcela nepřijatelný,“ vyjádřil se.

Srbský premiér Aleksandar Vučić tvrdí, že Kosovo reaguje přehnaně. „Poslali jsme vlak, ne tank,“ podotkl. Bělehrad ale na reálné kroky Prištiny nečekal a nařídil zastavit vlak před hranicí. Vučić přitom obvinil Kosovany z plánu zaútočit na soupravu za pomoci speciálních sil s cílem vyvolat rozsáhlý konflikt. Hovořil i o jejich úmyslu podminovat trať. Kosovo nařčení odmítá, ale nepopírá, že by vlak do země nebyl vpuštěn. Požádalo Evropskou unii o intervenci ve sporu.

Srbové chtějí Haradinaje

Vlak není jediným aktuálním problémem, který komplikuje normalizaci vztahů mezi Bělehradem a Prištinou. Srbsko žádá o vydání někdejšího velitele kosovských povstalců a bývalého premiéra Ramuse Haradinaje, jenž byl na začátku ledna na základě srbského zatykače zadržen ve Francii. Paříž ho později propustila, ale nařídila mu zůstat v zemi do posouzení žádosti o extradici. Kosovo tvrdí, že zatykač je nespravedlivý a ohrožuje evropský integrační proces na Balkáně.

ČERVENÁ, BÍLÁ A MODRÁ. Ve vlaku pokrytém mnohazajčnými nápisy Kosovo je Srbsko obsluhovaly hostesky v srbských barvách.

JE TU I STARÝ NOVÝ ROK

V RUSKU a některých dalších zemích se (neoficiálně) slaví Starý Nový rok až v noci na 14. ledna. Prakticky všechny evropské státy přešly na gregoriánský kalendář už v 18. století. Rusko až v roce 1918, ale ruská pravoslavná církev dál slaví všechny své svátky podle juliánského kalendáře. Na snímku z Petrohradu se chystá koupelí v ledové vodě řeky Něvy oslavit příchod Starého Nového roku Děda Mráz.

Krátce

Konferenci o Blízkém východu Izrael odmítá

V obavách z propuknutí nových násilností na Blízkém východě se včera v Paříži sešlo více než 70 diplomatů z celého světa, aby vzkřísili jednání mezi Izraelci a Palestinci. Konference má vyslat jasný vzkaz, že větší na světě si přeje mír dosažený dvoustátním řešením. Podle izraelského premiéra

Benjamina Netanjahua je konference bezvýznamná.

Tunisko vzplálo protesty

Stovky demonstrantů požadujících pracovní místa se v několika tuniských městech střetly s policií. Terčem protestů se stal i tuniský prezident Kaíd Sibsí, kterému při návštěvě v jednom z regionů demonstranti zablokovali cestu. /čtk/

Poslanec neuznává Trumpovo zvolení

■ Doyena mezi kongresmany zneklidňuje, že americké volby mohla ovlivnit cizí mocnost.

Budoucí americký prezident Donald Trump se v sobotu obořil na kongresmana Johna Lewise, pro něhož newyorský magnát není zákonným pánem Bílého domu. Výhrady Lewise, který je ikonou amerického

hnutí za lidská práva, jsou podle Trumpa falešné.

„Věřím v odpuštění, věřím ve spolupráci s lidmi. Tentokrát to ale bude těžké, velmi obtížné. Nepovažuji zvoleného prezidenta za zákonnou hlavu státu,“ prohlásil Lewis. „Myslím, že Rusové tomuto muži pomáhali ke zvolení, že se podíleli na likvidaci kandidatury Hillary Clintonové. Jako národ musíme vědět, zda cizí mocnost ovlivnila naše volby,“ míní Lewis.

LEGENDA. Lewis byl do Kongresu zvolen šestnáctkrát. Je považován za hrdinu, který byl před půlstoletím na protestním pochodu v alabamském městě Selma těžce zraněn na hlavě.

Trump na Twitteru na Lewise reagoval podrážděně. Poslanec by měl podle něj „věnovat víc času správě svého volebního okresu, který je v příšerném stavu, rozpadá se a je zamořen zločinem, než aby si lživě stěžoval na volební výsledky. Jen se mluví, mluví a mluví – žádné skutky nebo výsledky. Smutné!“ napsal prezident. Lewisův volební okrsek zahrnuje centrální část Atlanty, hlavního města státu Georgia. /čtk/

Gepard půjde cestou tygra. Nebo vyhyne

■ Nejrychlejší suchozemský savec na světě, gepard štlhlý, rychle vymírá. Volně žije už jen 7100 jedinců.

Zpráva Sarah Durantové z Londýnské zoologické společnosti z konce roku 2016 představuje dosud nejpřesnější odhad o prudce klesajícím počtu volně žijících gepardů. Na světě jich zbývá už jen kolem 7100 kusů. Elegantní šelma je tak oficiálně na pokraji vyhynutí.

Gepardi za posledních několik desetiletí přišli o 91 procent ploch svého někdejšího teritoria. Napří-

klad v Zimbabwe se jejich populace za posledních šestnáct let propadla z 1200 na 170. Nejpostiženější jsou asijské gepardi, v jedné izolované oblasti Íránu, jejíž polohu vědci tají, jich žije pět desítek.

Zjištění Durantové by podle biologů měla stačit k zapsání šelmy na červený seznam ohrožených druhů. Právě větší pozornost, kterou zvěři na tomto seznamu věnuje veřejnost, fondy i filantropové, by mohla geparda zachránit před vyhynutím, podobně jako se to podařilo s populací tygrů, jejichž počet v loňské roce poprvé v historii vzrostl.

Foto profimedia.cz

VAROVÁNÍ. Geparda může zachránit patrně už jen zařazení na červený seznam ohrožených druhů.

„Máme v rukách nekompletnější studii životního prostoru a počtu gepardů. Byla to velmi náročná práce vzhledem k životnímu stylu tohoto tvora,“ dodala Durantová při prezentaci studie, kterou vydal časopis Proceedings of the National Academy of Sciences. Uvedla, že existuje několik strategií a postupů, které by měly zabránit obzvláště nelegálnímu obchodu s kožšinami gepardů a pašování koťat mimo region

Afrického rohu. Scházejí už jen finanční prostředky.

Gepardi podle Durantové dopltili na svou plachost a skutečnost, že 77 procent oblastí, které obývají, leží mimo hranice oficiálních rezervací. Masožravá kočkovitá šelma navíc trpí nejen přímými zásahy pašeráků v podobě lovu či odchytu koťat, ale také nadměrného lovu zvěře, kterou se živí.

Tým Durantové použil ve studii několik novátor-

ských metod (GPS a počítačové modelování), které „bude možné použít pro přehodnocení počtu jiných afrických šelem“, jež ke svému životu potřebují větší území a které mohou být postiženy stejnými nebezpečnými trendy jako gepardi.

Stranu připravil

Marek Schwarzmann

NA POSLEDNÍ CHVÍLI

Foto NASA

NĚKDE NA PŮLI CESTY mezi Zemí a Měsícem prosviští osmého ledna asteroid 2017AG13. Astronomové, kteří vyhledávají tyto vesmírné objekty, zaskočili. Spatřili jej až na poslední chvíli, alespoň tedy v kosmických poměrech – pouhý den před průletem. Podle vědců tak jen vzrostl význam projektů hledajících tělesa, jež mohou ohrozit Zemi a způsobit kataklyzma podobné tomu, které vyhubilo dinosaury. Netýká se to ovšem zmíněného asteroidu. I kdyby tento kamenný projektil o velikosti 15 až 34 metrů, který letí rychlostí šestnáct kilometrů za sekundu, vstoupil do zemské atmosféry, způsobil by výbuch o síle „jen“ 700 kiloton. Vypadalo by to asi jako meteor, který zazářil nad Čeljabinskem v roce 2013.

Grafen překvapuje také ve třetím rozměru

■ Desetinásobek pevnosti oceli při pěti procentech její hustoty. Tak skvělé vlastnosti vykazuje známý, ale nově uspořádaný materiál.

Grafen ve své standardní, tedy dvojrozměrné podobě vykazuje výjimečné elektrické vlastnosti a současně je to nejpevnější známý materiál. Vědci nyní díky slisování milionů vrstev grafenu a využití nestandardních tvarů vyvinuli prostorový materiál, který má desetinásobnou pevnost oproti oceli, ale jen pětiprocentní hustotu.

„Vědecká komunita dosud nebyla příliš úspěšná v přenosu vlastností grafenu na použitelné trojrozměrné předměty,“ shrnul vedoucí

výzkumu Markus Buehler z Massachusettského technologického institutu. Vývoj se podle něho zasekl na prostém pokrývání předmětů, zatímco efektivní využití materiálu a skutečný pokrok by znamenala teprve přímá výroba z grafenu.

Buehlerův tým se nejen zasadil o vznik speciální konstrukční metody, při níž se na sebe lisují vločky grafenu za vysoké teploty, ale také o vytvoření a ověření řady netradičních tvarů, do nichž lze vločky uspořádat. Vědci se přitom inspirovali v mikrosvětě u diatomů alias rozsvívek, jednobuněčných řas, které svou schránku vytvářejí z atomů křemíku. Právě kombinováním různých křivek, prohlubní a přepážek v počítačovém modelu vznikl kus prostorového grafenu (viz snímek), který při vysokotlakém lisování vykázal výše

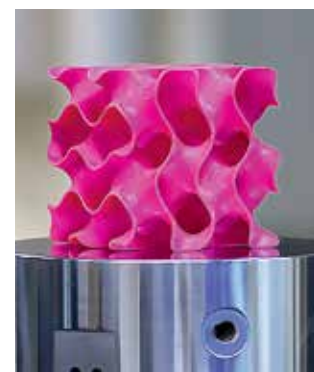

Foto Melanie Gonick/MIT

SYMBOLIKA. Díl z grafenu – právě jako na snímku – svými vlastnostmi stojí vysoko nad ocelí.

zmíněné skvělé vlastnosti. „Inženýři mohou využít buď nový způsob sestavení grafenových dílů, který jsme vyvinuli, nebo samotné tvarové variace, které jsme vymodelovali,“ uvedl Buehler s tím, že právě tvarová pestrost může hrát prim.

Naše plány narušila česká byrokracie

■ Americký internetový gigant **Amazon** zaměstnává v Česku ve dvou logistických centrech přes tři tisíce lidí. Původní plány ovšem byly větší. „Administrativní průtahy nás ale přiměly podívat se po možnostech jinde,“ říká **šéf evropské distribuční sítě Steven Harman**. Na rozdíl od Německa však Američané nemusejí v Česku řešit konflikty s odbory a stávkou.

Daniel Novák

ES Máte za sebou nejnáročnější období pro e-shopy. Bylo těžké sehnat v Česku všechny potřebné pracovníky?
To je obtížný úkol v každé zemi. Nakonec jsme ale byli v nábore velmi úspěšní. Jen v Česku jsme nabrali přes čtyři tisíce sezonních pracovníků.

ES Přepláceli jste konkurenci?

▼ **Roboti mohou zajistit minimalizaci kroků nutných pro vyskladňování. Místo aby šel pracovník k regálu se zbožím, robot doručí regál s příslušnou položkou až k němu.**

Jsem přesvědčen, že skladba zaměstnaneckých odměn u Amazonu je atraktivnější než jinde. Hodinová mzda u nás začíná na 125 korunách. K tomu musíte ještě připočítat různé příplatky a benefity typu dotovaného stravování nebo dopravy. V předvánoční sezoně jsme samozřejmě nabízeli navíc ještě další bonusy.

ES Jakou máte v Česku a na Slovensku zkušenost s fungováním odborů?

Ptám se kvůli tomu, že v minulých letech jste s nimi v Německu měli napjaté vztahy.

Jsme zastánci otevřeného dialogu se zaměstnanci bez ohledu na to, zda jsou v odborech či nikoli. Věříme, že nejlepším mechanismem pro řešení sporných situací na pracovištích je přímá komunikace s pracovníky. Zástupci zaměstnanců se pravidelně setkávají s manažery u kulatého stolu. Pro rychlou komunikaci využíváme i moderní technologie. Každý den dostane každý pracovník na ruční skener či na svou pracovní stanici jednu či více otázek z různých oblastí. Velmi rychle od nich tedy můžeme dostat zpětnou vazbu stejně jako se oni v případě naléhavých problémů mohou sami rychle obrátit na vedení.

EB Kdy bude Amazon komunikovat se zákazníky také v češtině?

Z dlouhodobého pohledu chceme, aby měl každý k dispozici co nejjednodušší cestu k nakupování u Amazonu. Při nákupu zboží nad devětatřicet eur už teď nabízíme do České republiky dopravu zdarma. Nic víc ale aktuálně oznámit nemohu.

EB Jak jste spokojeni s dosa- vadním byznysem v Česku?

Tuto otázku dostávám často. Centrum pro vrácené zboží jsme v Dobrovízi otevřeli v roce 2013, o dva roky později následovalo hned naproti zprovoznění distribučního skladu. Celkem jsme v Česku dosud investovali do infrastruktury, technologií a lidí přes 140 milionů eur. Navíc jsme nedávno zdvojnásobili kapacitu distribučního centra. Aktuálně rovněž nabíráme přes dvě stě nových lidí do našeho mezinárodního korporátního centra v Praze-Dejvicích. Celkově tedy naše působení v České republice hodnotím jako úspěch.

EB Přestože jste dva projekty v Česku neuskutečnili kvůli průtahům s povoleními?

Nejrůznějším výzvám čelíme při výstavbě nových skladů všude. Zde jsme měli výbornou podporu na vládní úrovni. Administrativní průtahy nás ale přiměly podívat se po možnostech jinde.

Netrávíme moc času sledováním konkurentů. Spíše než na jednotlivé obchody se díváme na celkový objem obchodů uskutečněných přes internet.

Jsme velmi rychle rostoucí společnost, proto je pro nás rychlé budování nových hal důležité.

EB Kdy a kde postavíte sklady místo neuskutečněných projektů v Brně a v Horních Počernicích?

Dokud není projekt oficiálně oznámen, nemluvíme o něm. Rozhlížíme se po celé Evropě včetně České republiky.

EB Podle čeho si vybíráte lokality pro investice?

Na prvním místě potřebujeme výbornou infrastrukturu. Neméně důležitá je dostupnost vhodných zaměstnanců. V úvahu bereme rovněž transparentnost legislativy a délku povolání projektů i samotné výstavby.

EB Které trhy zásobuje distribuční centrum v Dobrovízi?

Centrum v Dobrovízi je součástí distribuční sítě, která je schopná dodat zboží kamkoli na světě. Věci z Dobrovízi putují nejen do Německa a Rakouska, také do Itálie nebo Velké Británie. Pochopitelně i do České republiky. Konkrétní skladba zemí se však mění téměř denně.

EB Co očekáváte od středoevropského internetového trhu?

Naše cíle jsou stejné jako kdekoli jinde. Být společností, v níž si můžete zakoupit, cokoli potřebujete. K tomu je důležité mít dostatečně široký výběr, poskytovat zákazníkovi komfort a dobrou cenu. Proto neustále hledáme možnosti, jak zvýšit skladovou kapacitu, abychom mohli nabízet více

věcí. Stejně tak je důležité dostávat zboží k zákazníkovi rychleji a rychleji. Například ve více než stovce světových velkoměst již nabízíme doručení do jedné hodiny od objednávky.

EB Stavíte již také robotizované sklady. Znamená to, že budou bez lidí?

Určitě ne. Pokud se podíváte na naše největší robotizované centrum v USA, uvidíte, že v něm pracuje stejné, či dokonce větší množství zaměstnanců jako jinde. Co však roboti mohou zajistit, je minimalizace množství kroků nutných pro vyskladňování. Místo aby šel pracov-

ník k regálu s konkrétním zbožím, robot doručí regál s příslušnou položkou až k němu.

EB Jak je to v českém skladu?

V Dobrovízi používáme velmi složité algoritmy, které zabezpečují, že se zaměstnanec dostane na správné místo po co nejkratší trase s co nejmenším počtem kroků. Díky tomu, že přesně víme, jak je které zboží velké, pracovník na balící lince dostane instrukci, do jakého boxu má položku vložit.

EB Amazon testuje dopravu zásilek z e-shopu pomocí

dronů. Jak je jejich využívání daleko?

Máme po celém světě týmy lidí, které řeší, jak drony do logistiky zapojit. Ve Velké Británii na jejich využití spolupracujeme s příslušnými úřady. V Rakousku jsme zase vybudovali malé vývojové centrum pro řízení dronů.

EB Nebylo ale zatím využívání dronů v e-commerce spíše marketingovou akcí než reálným přelomem v dopravě?

S využíváním dronů se poji řada neuvěřitelně obtížných problémů. Ale náročné úkoly máme rádi. Kdybychom této cestě nevěřili, tolik bychom do ní všude po světě neinvestovali.

EB Proč se Amazon rozhodl nabízet na svém webu také zboží jiných prodejců?

Tomuto konceptu říkáme globální tržiště. Je to výborný mechanismus pro malé a střední firmy i ze země typu České republiky získat přístup k zákazníkům po celém světě. Kolem poloviny všech položek, které se přes Amazon prodají, je od třetích stran.

EB V Česku vyrostly e-shopy, které silně expandují do zahraničí. Vnímáte je jako konkurenty?

Netrávíme moc času sledováním konkurentů. Spíše než na jednotlivé obchody se díváme na celkový objem obchodů uskutečněných přes internet. Navzdory silnému růstu e-commerce je její podíl na celkových tržbách retailu stále malý. To představuje ohromný růstový potenciál pro mnoho firem z nejrůznějších zemí.

Steven Harman (49)

Rodák z amerického Seattlu pracuje u největšího světového e-shopu od roku 2000. Předtím působil u amerického námořnictva a ve společnosti Boeing. Vystudoval management a strojní inženýrství.

Tvář dne

„Vlak s cestujícími není hrozba. Nikomu nevyhrožuji. Jen prosím Albánce, aby přestali zabíjet Srby, protože své lidi budeme bránit,

řekl srbský premiér
Aleksandar Vučić
str. 10

Foto: ČTK

Komentář

Martin Čaban

EET jako volební kladivo

Kdyby nebyly za rohem sněmovní volby, vedla by se řada diskuzí snáze. Jenže volby za rohem jsou a jejich oběti se nutně stal i vládní daňový balík, který v pátek prošel sněmovnou. Přináší pár rozumných opatření, jako je návrat možnosti daňových zvýhodnění na děti a manžela či manželku pro ty živnostníky, kteří využívají výdajový paušál. Sporné je naopak výrazné zúžení skupiny živnostníků, kteří na paušály dosáhnou.

Pozoruhodný byl ovšem zejména osud pozměňovacího návrhu, který měl zavést výjimky z elektronické evidence tržeb pro malé obchodníky a také pro platby kartou v e-shopech. Po spoustě koaličního hašteření nakonec výjimky nebudou. Návrh, jímž chtěl poslanec Andrej Babiš upravit zákon z dílny ministra financí Andreje Babiše, neprošel. Hlavními obránci původní Babišovy myšlenky plošné evidence bez výjimek

se nakonec stali sociální demokraté. Jejich motivace je zřejmá: když už si Babiš EET vymyslel a zasel, ať si ji taky se všemi důsledky a politickými náklady sklídí, a to do posledního stébka.

Byl to přitom právě Babiš, kdo od začátku usiloval o plošnou evidenci pro všechny. Předloni v létě hrdě umístil na sociální síť fotografii z chorvatského trhu, na níž se platební terminál povaluje vedle několika

Pokusit se vymáchat Andreje Babiše v jeho vlastních chybách je zjevně důležitější než tyto chyby napravit.

bedýnek se zeleninou. V komentáři pak chválil „paní“, že „s EET nemá problém“. A v tomto duchu pokračoval do chvíle, kdy narazil na široký odpor. Vzápětí proto otočil, začal se tvářit jako velký fanoušek malých živnostníků a na poslední chvíli přilepil k daňovému návrhu s výjimkami.

ČSSD s ním tuto hru odmítla hrát. Je za to zjevně ochotna zaplatit tím, že z ní Babiš před volbami udělá stranu nepřátel drobného

podnikání (což nedá zase takovou práci). Pokud po březnovém náběhu druhé vlny EET dojde k hojnějšímu zavírání malých obchodů, bude Babiš velmi rád tvrdit, že to je vina sociálních demokratů, nikoli jeho dítěte jménem EET. Z tohoto pohledu může Babišova neschopnost prosadit výjimky paradoxně posílit jak ministra financí, tak jeho hnutí.

V těchto taktických politických úvahách se samozřejmě snadno ztratí podstata problému. Přes všechny námitky by totiž výjimka pro menší obchodníky dávala smysl přinejmenším z hlediska přívětivosti podnikatelského prostředí. A výjimka pro platby kartou v e-shopech by zase byla rozumnou reakcí na fakt, že zákon o EET tak, jak je napsán, požaduje po obchodnících v těchto případech něco, co technicky není možné zařídit. Poslanci všechny tyto argumenty nepochybně slyšeli, nicméně přes dunění předvolebních válečných bubnů prostě informace nepronikly do těch mozkových center, v nichž se rozhoduje o vyvinutí nějaké činnosti. Pokusit se ve vhodný čas vymáchat Babiše v jeho vlastních chybách je zkrátka důležitější než tyto chyby opravovat. Když jsou nejdůležitější volby za rohem, hodí se každé kladivo, které je po ruce.

Glosa

Spekulativní rodeo

Česká národní banka od počátku roku vynaložila na měnové intervence zhruba 240 miliard korun. Může za to především vysoká inflace, která tlačí ČNB k dřívějšímu opuštění intervenčního režimu. Znovu se ukazuje, že intervence jsou rozhodnutím úředním, nikoli tržním, a proto vedou k tržním disproporcím. Například české jednoleté dluhopisy teď spekulanti nakupují za úrok -1,7 procenta. Za žádný jiný jednoletý bond na světě nejsou ochotni zaplatit víc.

Největší problémy se pochopitelně projeví právě ve chvíli, kdy se ČNB začne snažit ze svého režimu uniknout. Koruně hrozí švýcarský scénář, který byl doprovázen až třetinovým posílením měny. Však také někteří ekonomové vidí rovnovážný kurz české měny i na 23 korunách za euro. ČNB ale oznámila, že by mohla spekulantům bránit a koruně dovoli posílit jen do určitého pásma. Co to znamená? Jeden režim centrálně stanovené měny prostě vystřídá druhý. A spekulativní rodeo na koruně bude vesele pokračovat.

Arsen Lazarevič

Na táboře jsme se učili, jak se vysílají kouřové signály přes Wi-Fi.

Cousteauovo drama ožívá až pod vodou

■ Výpravny, hvězdně obsazený životopisný film Odysea o legendě oceánografie Jacquesu Cousteauovi zaujme víc podmořskými záběry než svým ekologickým poselstvím či rodinným melodramatem.

Iva Přivřelová

Dobrodruh, dobyvatel, objevitel, ochránce. Tyto role Jacquesa Cousteaua předvádí filmový životopis nazvaný poněkud nadsazeně Odysea. Francouzská novinka se do života slavného milovníka oceánů a potápění dívá mezi lety 1949 a 1979, kdy zemřel jeho mladší syn Philippe, jehož osudná letecká nehoda celý film rámuje.

Napjatý vztah mezi otcem a potomkem je tu využit jako hlavní příběh i hlavní metafora našeho chování k oceánům. Philippe, v dospělosti ztvárněný výrazným Pierrem Nineyem, prožívá rozčarování ze svého obdivovaného rodiče a postupně se stává ekologem. K ochraně přírody nakonec strhne i Cousteaua seniora. Tato náhlá proměna ambiciózního celebritu, jež byla do té doby nečekaně zobrazena poměrně kriticky, vykoupí. Po ní film opustí jakékoli jemnosti, z Cousteaua se stane hrdina a z jeho osudu poněkud nepřesvědčivá agitka – když potápěč začne světu vysvětlovat dopady

Foto: film europe

OBJEVITELÉ. Jacques Cousteau a jeho rodina od padesátých let seznamují nadmořský svět s tím podmořským.

lidského počinání na oceány, lidmu nadšeně naslouchá.

Scenárista Jérôme Salle, který se před lety dal i na režii, se tu ukazuje jako průměrný filmař, který umí vést herce a kameramana. Už méně příběh, sestavený i natočený poměrně konvenčně a s filmařskou licenci na základě nových rozhovorů a dvou biografických knih. Jednu z nich napsal starší Cousteauův syn Jean-Michel, jehož film dost zanedbává. O trochu víc prostoru má Jacquesova podváděná žena, v překvapivě dobrém podání Audrey Tautouové. Lambert Wilson hlavní roli dodává potřebné charisma, ač vypadá vždy o něco starší, přes jinak velmi povedenou práci maskérů.

Pohledně nasnímané atraktivní obsazení i lokace doprovází rutinně pěkná hudba Alexandra Desplata. Odysea je nicméně nejpoutavější během svých ukázek podmořského života natočených výpravně a v sytých barvách. Díky nim film nejvíce stojí za to vidět na plátně. Pouze v nich se divákovi otevírá hlubší, v kinech méně viděný svět.

Odysea

(biografické drama, Francie 2016, 122 minut)

Režie: Jérôme Salle

Scénář: Jérôme Salle, Laurent Turner

Hrají: Lambert Wilson, Pierre Niney, Audrey Tautouová, Chloe Hirschmanová

Premiéra: 12. ledna

Hodnocení: 60 %

Minirecenze

BLU-RAY

Věc

(Vydavatel: Magic Box) Loňský seriál Netflixu Stranger Things byl velkou poctou kultovnímu hororu Věc režiséra Johna Carpentera. Hudebně, kamerou i záběrem na plátek k tomuto snímku tvůrce seriálu otevřeně přiznali inspiraci u snímku, který nedávno vyšel na Blu-rayi. Tísňivý horor dodnes neztratil nic z působivosti, což vedle permanentního sněhu a znamenitě gradujícího scénáře také zajišťuje nesmrtelná hudba Ennia Morriconeho. Věc i ve 35. roce od své premiéry zůstává klíčovým dílem žánru, jež by nemělo chybět v žádné sbírce.

Stanislav Šulc

FILMY

Velká čínská zed'

(Režie: I-mou Čang)

Jak by mohla vypadat budoucnost blockbustera, pokud americké spektakly začnou víc cílit na čínské publikum? Tento čínsko-americký pokus vzbuzuje obavy. „Hollywood se svědomím“ Edwarda Zwicka, který nakonec zůstal jen na pozici spoluvůdce námětu, se tu setkává s ornamentálností kdysi artového Čang I-moua (Hrdina). Ze střetu však zbyla jen poloprázdná schránka nadepsaná nejnižší společný jmenovatel. Dlouhá velká bitva u Velké čínské zdi přerušovaná papírovou proměnou hrdiny Matta Damona z vraha v zachránce a nucenými hláškami Pedra Pascala (seriály Hra o trůny a Narcos) se má odehrávat asi v polovině 11. století. Probíhá však v kulturním bezčasí, v němž se prohánějí zelené digitální příšery, které nejspíš utekly z natáčení Pána prstenů. Ty ve filmu dychtícím po tržbách ze dvou největších filmových trhů mají varovat, co z bytosti udělá chamtivost. Přitom sám snímek a jeho uspávací generičnost jsou toho dostatečně výmluvnou ukázkou.

Foto: cinemart

Iva Přivřelová

264743/20

INZERCE

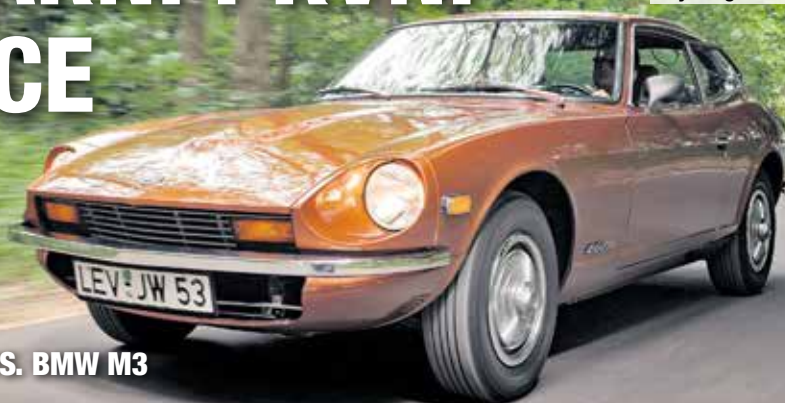
LEGENDÁRNÍ PRVNÍ GENERACE

DATSUN 260Z

NAVÍC:

- KOUZLO 16V MOTORŮ
- MERCEDES 190 2.5-16 VS. BMW M3

A DALŠÍ NA 132 STRANÁCH

Speciál Auto Tipu o veteránech a youngtimerech

PRÁVĚ V PRODEJI

Fotoreportáž

ČEŠI BYLI V RALLYE VIDĚT. Francouzský rekordman Stéphane Peterhansel potřinácté vyhrál Rallye Dakar, z toho posedmé kraloval kategorii automobilů. Martin Prokop obsadil jedenácté místo, životní výsledek zajel také dvanáctý motocyklista Ondřej Klymčiw. Aleš Loprais byl mezi piloty kamionů sedmý, Martin Macík mladší skončil desátý.

